

Habakuk

Reimmichlova povest podomačena — Z dovoljenjem založbe

»Mrdavs, čujte, nekaj vam bi rekel! Vzemite zdaj otroka, nesite ga domov in zjutraj ga spet prinesite! Potem ga bova krstila na dve imeni; prvo bo ime kakega svetnika, drugo pa naj bo Habakuk.«

»Nak, gospod, tako ne bova barantala. Dveh imen pobu ni treba, ker ni kak grof. Krstila ga bova samo za Habakuka in sicer takoj zdaj. Tako hočem pa je.«

»Jaz pa nočem tako pa je,« se je odrezal gospod.

»Prav. Potem me otrok ne briga nič več in ga vam pustim. Napravite z njim, kar hočete! Še prašat ne pridem več, kaj je z njim. Lahko noč, gospod!«

Kmetič si je poveznil klobuk na glavo in jo je mahnil k durim. Prestrašeno je odstopiceljal župnik za njim in je rekel proseče:

»Za sveto voljo, Urh, ne uganjajte tako! Pridite, da se po pameti pomeniva!«

»Po pameti rad,« se je Mrdavs nasmejal, »ali kratko mora biti. — Ali torej hočete otroka krstiti, kakor to po pravici in postavi hočem?«

»Da — ne — da, da, da,« je župnik zajecjal. »Menda ne bo greh.«

»Tega še nisem čul, da bi bil greh, če gospod otroka krstijo.«

Skupaj sta se vrnila v sobo. Tu je župnik še na vse načine poskušal, da bi kmeta pregovoril. Ali ta je bil tako trdovraten in se ni dal prepričati, da se je moral župnik vdati. Vzdihtil je in stopil zopet za mizo, da zapiše v krstno knjigo, kar je bilo treba zapisati. Mrdavs mu je gledal čez ramo in se prepričal, da je zapisano samo ime Habakuk.

Nato sta šla v cerkev. S težavo je župnik pripravil, kar je za krst potrebno, in je otroka krstil res na ime Habakuk. Ko je Mrdavs opomnil, kake dolžnosti je sprejel kot boter, in ga na kratko poučil, se je kmetič zasmejal:

»Tó že davno vem iz katekizma in iz krščanskega nauka. Saj sem kristjan in storim, kar je prav. Brez zamere, gospod, in lepo zahvalim za opravilo! Prihodnjic pošljem svojo staro, da vam kaj boljšega prinese v košari. Pa lahko noč, dobro se naspite in naj se vam nikar nič hudega ne sanja!«

Pograbil je košaro in odkorakal iz cerkve.

Nekaj dni pozneje je šla novica o najdenčku kakor veter po vsej dolini. Sodišče je poslalo zdravnika, ki je dejal, da je otrok vsaj že pet tednov na svetu.

Najbolj so ljudje seveda ugibali, odkod je dete in čigavo je. Večina je sumila Katrico, Mrdavsovo najmlajšo sestro, da je ona mati.

Tedaj se je iznenada vrnila Katrica domov in razbila vsak sum, da bi ona bila mati. S tako krepkimi dokazi je to izpričala, da res nihče ni mogel dvomiti, da govori resnico. Ko je moral tudi Mrdavs verjeti, da jo je po krivem obdolžil, se mu je obraz raztegnil, da nisi vedel, ali mu je prav ali ne.

Župniku so zaradi skrivnega ponočnega krsta nastale take sitnosti z oblastmi, da je zaprosil za pokoj in zapustil Podkraj.

Orožniki so medtem marljivo iskali, kdo je mati najdenčkova; po enem letu pa, ko ni bilo najti nobenega sledu, so opustili poizvedovanje.

Tako je ostala Habakukova skrivnost zavita v temo, ki je nihče ni znal razjasniti.

II.

Šest let so potiskali mladega Habakuka od hiše do hiše in nikjer ni našel doma.

Pri Mrdavsu ni ostal celi dve leti. Ko je umrla Mrdavsinja, je prišla ena izmed Mrdavsovih sester za gospodinjo. Ta najdenčka ni mogla trpeti in ga je lepega dne postavila na cesto.

Pobič je prišel h krojaču Nacu. Ta je zahteval, naj mu plača občina za to sto goldinarjev na leto, in, ko jih ni dobil, ga je čez pol leta dal Florijanu, revežu dninarju. Tu je ostal pol drugo leto. Ker mu

1 Florijan ni dal jesti in ne kaj obleči, ga je občina vzela in spravila v vaško štacuno. Štacunarja sta bila stara zakonca brez otrok; tu je bilo Habakuku dobro. Pobič se je zbistril, bil je brihten, nikoli se ni jokal, vedno je bil dobre volje, lička so mu postala polna in rdeča, okoli ljubkega obraza so se mu jeli kodrati pšenični lasje.

Res, ljubek otrok je bil, le eno mu je manjkalo: rastle ni. S šestimi leti je bil še zmerom tak, kakor kak trileten otrok. Zaradi tega so ugibali ljudje sem in tja in neumno sklepali, češ da dobi premalo jesti. Tako se je zgodilo, da sta mu štacunarja povezala culo in ga postavila na cesto.

Zdaj je prišel šestletni Habakuk v hišo podkrajškega voznika, kjer je nazadnje našel svoj dom.

Luka Drnik, Habakukov novi rednik, je že več ko dvajset let vozil iz Podkrajja v Tržič in nazaj. Vsak teden enkrat je mahnil s svojo kobilico po dolini proti mestecu; prenočil je na sredi pota kje, tako je zjutraj že zarana bil v Tržiču. Tu je predal, kar so mu podkrajški kmetje naložili: jajca, maslo, kure in piščeta, krompir in kar je še takega. Nazaj je peljal kmetom sladkor, kavo, moko, različno orodje itd. Mož je bil velik, precej zdelan, z dolgimi nogami, šibkih prs, glava mu je bila majcena, obraz zaripel in z rumenkastim strniščem zaraščen. Levo nogo mu je bilo pred leti zmečkalo; zaradi tega je precej šepal.

Čeprav je imel vedno dovolj opravila, je Luka bil in ostal siromak, ki je ob svetkih in petkih hodil v eni in isti obdrkani in oguljeni obleki. Računati ni znal in je za svoja pota vzel tako malo, da skoraj vredno ni bilo reči in da sta on in njegova kobilica od tega komaj živela.

Njegova serasta kobilica »Luca«, ki je bila že Bog ve koliko stara, mu je bila edina prijateljica, najhujši in najzoprnejši sovražniki njegovi pa so bili avtomobili. Take spake se je Luca nekoč tako prestrašila, da je zvrnila svoje gare in si zlomila prednjo nogo. Luka pa se od kobile ni mogel ločiti. Namesto da bi jo dal konjedercu, jo je dal zdraviti. Odsihmal je Luca šepala na desni nogi, prav kakor Luka na levi. Kadar sta šla drug poleg drugega, sta se jima glavi zibali sem in tja in nihali zdaj narazen zdaj vkup. Bilo ju je prav smešno gledati.

Sicer se nista v vsem ujemala. Luka je bil pobožen mož in je spotoma večidel premolil, ko je krevljal za vozom. Luci ni bilo to nič po volji; Luci je bil ljubši pomenek od molitve. Luka naj bi bil vso pot z njo govoril, naj bi jo bil hvalil in jo trepljal po vratu in bedrih. Če se je možak preveč zatopil v svoje pobožne misli in če je bil vrh tega še voz malo težek, se je primerilo, da je mrha kar na vsem lepem obstala. Kadar pa je obstala, je pa tudi stala kakor pribita. Skoraj da ni bilo sredstva, da bi jo ganil in premaknil. Navadno se je tedaj godilo takole:

Luka je nekaj kratov šel okoli nje okoli in okoli in ji je prijazno pihal na dušo:

»Luca, pamet si posodi, ne bodi no taka! Na, potegni! Prej ko bova doma, dalj časa boš počivala. Doma te čaka oves pa kruh pa še sladkor — na, pojdi!«

Luca je odkimala.

»Luca, ne bodi no trmasta! Saj nisi koza, saj si vendar konj, najlepši in najpridnejši konj, kar sem ga kdaj imel. Saj še nobenega drugega konja imel nisem in tudi nobenega imel ne bom kakor tebe. Ali pridna moraš biti in čednostna moraš biti, vsak dan bolj čednostna. — Na, hiiiiii!«

Toda Luca ni ganil. Še premaknila se ni, le z levo zadnjo je pobrskala.

Kak drug voznik bi bil zgrabil za bič in bi bil takile zakrknjeni kobili po plečih posvetil. Ali na to še misliti ni bilo. Kajti Luca še svoj živ dan ni videla biča, kaj šele, da bi ga bila okusila, in Luku je bilo to orodje tako zoprno, da ga vse življenje ni prijel. S hudim Luka ni znal; preveč mehkega srca je bil. Torej je kobilico počahal za ušesi in je dejal prijazno:

(Dalje prihodnjic)

Stoletnika na Hrvaškem in v Srbiji

Na Hrvaškem so odkrili 110 let staro Marijo Horvat, ki je osebno poznala bana Jelačića in ranjkega cesarja Franca Jožefa, sedaj so pa našli še 120 let starega moža Marka Dimitrijeviča iz vasi Radenković v Mačvi. Mož si je častnikarje kar naročil, ker bi rad, da tudi on njem pišejo časopisi. Prav istega leta, ko se je on rodil, so v Srbiji ukaz ubili vodjo Karadžordjo. Dimitrijevič je po rodu Bolgar Dimitrijevič, ki je kot 12 leten deček pobegnul od doma in se zatekel na Madjarsko. Od tam je prišel v Srbijo in se oženil. Poslej se je pisal vedno za Dimitrijeviča. Dvakrat se je oženil. Druga žena je stara 90 let in je še pri življenju. Mož ne piše nič, pač pa kadil.

Največja poljedelska knjižnica Evrope

Obe poljedelski knjižnici v Rimu in Moskvi sta mednarodni, največja tozadevna državna na svetu je v Washingtonu, a koj za njo je knjižnica čehoslovaške poljedelske akademije v Pragi, ki ima 120.000 knjig in več kot 1300 strokovnih listov, od teh je skoraj 200 izvenevropskih. Prav za prav je 13 knjižnic, ki so pa s enotno organizacijo, vodstvom in prostori strnjene v celoto. Tu so razne same knjižnice tudi razne poljedelsko-strokovne zveze, kot vrtnarska, gozdarska, čebelarstva in sviloprejska. Kdor bi hotel kaj zvedeti o poljedelskih ali gospodarskih zadevah glede na ovčarstvo na Češkem in tja do koruznih cen minulega desetletja v Braziliji v Romuniji, najde tu kar koj v posebnih knjižgah, listih, zasebnih dopisih v 26 jezikih informacije. Tu ustvarjajo češko in nemško poljedelsko knjižnico; tu sem se stekajo vsa vprašanja iz vsakega sveta glede na vzhodnoevropska poljedelska vprašanja; od tu je izšla tudi zamisel za ustanovitev mednarodne zveze poljedelskih knjižnic.